

Liturgie voor de viering van zondag 6 januari 2019; Zondag Epifanie - verschijning

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Organist: Eugène Broekman

Kindernevendienst: alle groepen

Thema: Jezus 12 jaar – waarom geen 11 of 13?

Bijzonderheden: We geven de naamsteentjes terug aan de dopelingen van 2018

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

De Paaskaars brandt

Muziek vooraf

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

Welkom door de voorganger

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Groet

Bemoediging

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 84:1 en 5

Gebed aan het begin (staande):

*Goede God,
vandaag horen we over Jezus als kind.
Hij is een kind zoals wij,
maar tegelijk ook heel bijzonder.
Jezus groeit op,
hij wordt steeds verstandiger en wijzer.
Zo wijs dat hij de leraren in de tempel les geeft.
Iedereen is er verbaasd over.
Iedereen leert van hem nieuwe dingen over U.
Help ons vandaag ook iets nieuws over U te leren.
Hier in de kerk,
bij de nevendienst.
Maar ook bij mensen thuis.
Amen.*

De gemeente gaat weer zitten

We zingen: Psalm 78:1 en 2

Smeekebed, dat we besluiten met het zingen van: “*Heer, ontferm U!*”

*HEER, onze God
een kind
is toch niet geboren
voor de honger
de armoe
en de ouderloze eenzaamheid*

*is toch niet geboren
om op de vlucht te zijn
om de bommen te zien vallen*

*is toch niet geboren
voor de kanker
en de angsten van de nacht*

*is toch niet geboren
om vergeefs tot U te roepen
vergeefs op U te hopen*

*een kind
is toch niet geboren*

voor de dood?

*Jezus
nam ze in zijn armen
zegende hen*

*dus
Heer van de wereld,
ontferm U.
En daarom bidden en zingen we ook samen:
...*

We zingen het loflied: Lied 487:1 en 2

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

*Here God,
we komen hier samen ter ere van uw Naam
rond de verhalen die opgeschreven staan.
Open ons oor;
open ons hart voor U.
Wijd ons in
in uw verhaal met ons.
Amen.*

Gesprek met de kinderen:

Jezus lijkt een gewone jongen van twaalf jaar, maar hij doet ongewone dingen waar de mensen en zijn ouders verbaasd over staan.

*Wat heb ik hier?
- een tandenborstel
- Waarvoor gebruik je een tandenborstel?*

*De kinderen proberen nu deze gewone voorwerpen iets ongewoons te laten doen. Ze gebruiken de voorwerpen op een andere manier dan waar ze normaal voor worden gebruikt.
Bijvoorbeeld: Met de tandenborstel kriebelen ze op de rug van een ander, kammen ze hun haar of poetsen hun schoen.*

In de kinderdienst horen de kinderen welke ongewone dingen de twaalfjarige Jezus doet. Anders dan anders

We zingen met de kinderen: Lied 288

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Lucas 2:40-52

40Het kind groeide op, werd sterk en was begiftigd met wijsheid; Gods genade rustte op hem. 41Zijn ouders gingen jaarlijks voor het pesachfeest naar Jeruzalem. 42Toen hij twaalf jaar was, maakten ze weer hun gebruikelijke pelgrimstocht. 43Na afloop van het feest vertrokken ze naar huis, maar Jezus bleef in Jeruzalem achter zonder dat zijn ouders het wisten. 44In de veronderstelling dat hij zich bij het reisgezelschap bevond, reisden ze een hele dag voordat ze hem overal onder hun verwanten en bekenden begonnen te zoeken. 45Toen ze hem niet vonden, keerden ze terug naar Jeruzalem om hem daar te zoeken. 46Na drie dagen vonden ze hem in de tempel, waar hij tussen de leraren zat, terwijl hij naar hen luisterde en hun vragen stelde. 47Allen die hem hoorden stonden versteld van zijn inzicht en zijn antwoorden. 48Toen zijn ouders hem zagen, waren ze ontzet, en zijn moeder zei tegen hem: 'Kind, wat heb je ons aangedaan? Je vader en ik hebben met angst in het hart naar je gezocht.' 49Maar hij zei tegen hen: 'Waarom hebt u naar me gezocht? Wist u niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' 50Maar ze begrepen niet wat hij tegen hen zei. 51Hij reisde met hen terug naar Nazaret en was hun voortaan gehoorzaam. Zijn moeder sloot alles wat er met hem gebeurd was in haar hart. 52Jezus groeide verder op en zijn wijsheid nam nog toe. Hij kwam steeds meer in de gunst bij God en de mensen.

We zingen: *'Jezus, naam van heind' en ver'* van Alfred C. Bronswijk op de melodie van Lied 558

1. Jezus, naam van heind' en ver'
lichtkolom en levensster,
woord voor wie hier woordloos zijn:
Open ons het Gods geheim.

2. Jezus, tegenstrijdigheid
tussen tijd en eeuwigheid,
mens in wie God mens wil zijn:
Open ons het Gods geheim.

3. Jezus, strand en zee tegelijk,
scheppingslied en eeuwigheid,
hand voor wie hier zoekend zijn:
Open ons het Gods geheim.

4. Jezus, stem van het begin,
tussen aard en hemel in,
glimlach die met ons wil zijn:
Mens geworden Gods geheim.

Tweede Schriftlezing: Romeinen 8:11-17

11Want als de Geest van hem die Jezus uit de dood heeft opgewekt in u woont, zal hij die Christus heeft opgewekt ook u die sterfelijk bent, levend maken door zijn Geest, die in u leeft.

12Broeders en zusters, we hoeven ons niet langer te laten leiden door onze eigen wil. 13Als u dat wel doet, zult u zeker sterven. Als u echter uw zondige wil doodt door de Geest, zult u leven. 14Allen die door de Geest van God worden geleid, zijn kinderen van God. 15U hebt de

Geest niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven, u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn, en om hem te kunnen aanroepen met ‘Abba, Vader’. 16De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. 17En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luister.

We zingen: Lied 902:2 en 3

Verkondiging:

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

De Joden kennen een gebruik, dat je een klein beetje zou kunnen vergelijken met het belijdenis doen bij ons.

Bij ons doe je **belijdenis van je geloof** als je voortaan zelf verantwoordelijk wil zijn voor je geloof in God. Als je de doop die je als klein kind onderging voor eigen rekening neemt en het besluit dat je ouders toen voor jou hebben genomen zelf gaat beamen. We hebben het begin december in onze gemeente nog meegemaakt toen één van de doopmoeders, Marieke, belijdenis deed. Als belijdend lid van de gemeente krijg je allerlei rechten en plichten. Ook officiële. Het was vroeger wel gewoonte, dat je belijdenis deed rond je achttiende jaar. Tegenwoordig is het wel een paar jaar en soms jaren later.

In joodse kring is er een gebruik, dat er in de verte een beetje op lijkt. Dat komt omdat het ook een belangrijk moment in je leven markeert. Als je als jongen dertien jaar bent, dan word je Bar Mitswa. Dat is een Hebreeuws woord, dat betekent: zoon van het gebod, zoon van de wet of ook wel zoon van de opdracht. In sommige joodse gemeenschappen kunnen ook meisjes hierbij betrokken worden. Dan heten ze Bat Mitswa en zijn ze dochter van de opdracht. Meisjes kunnen al op hun twaalfde jaar er aan toe komen.

Wat betekent het nu dat je **Bar of Bat Mitswa** wordt? Vanaf dat moment ben je zelf verantwoordelijk voor het vervullen van je godsdienstige plichten. Je bent niet meer afhankelijk van je ouders. Op de sabbat na je dertiende verjaardag wordt je opgeroepen om voor het eerst uit de Tora te lezen, uit de eerste vijf boeken van Mozes. Thuis is er hard geoefend, omdat het lezen uit de boekrol moeilijk is. Bij de Hebreeuwse lettertekens staan geen klinkers. En je moet ook rekening houden met allerlei aanwijzingen hoe of je de tekst moet laten klinken of moet roepen. Het wordt dan uiteindelijk een soort zingend lezen. Je krijgt je eigen gebedsmantel en gebedsriemen. En er zijn ook verder officiële rechten en plichten.

Je kunt dus Bar Mitswa worden als je als jongen dertien jaar bent. Maar over Jezus lezen we, dat hij **twaalf jaar** is. Dat valt op. Zeker ook als je bedenkt, dat dit eigenlijk het enige verhaal over de jeugd van Jezus is dat we kennen. Waarom dan net een verhaal verteld over een uitgerekend twaalfjarige Jezus?

Het is goed mogelijk dat Lucas dit verhaal verteld om te laten zien dat Jezus nog niet zo iets als Bar Mitswa is – daar in de tempel. En dus nog geen eigen verantwoordelijkheid voor zijn traditie heeft. En toch komt Jezus hier al naar voren als iemand met een eigen uitstraling.

Lucas wil ons laten zien, dat Jezus een heel eigen gezag heeft. Zijn belangrijke positie is niet afhankelijk van wat hij heeft geleerd. Zijn beslissende betekenis is niet gebaseerd op een joodse opleiding. Het gezag van Jezus is ook niet gebaseerd op een natuurlijke begaafdheid of op zijn goede intellect. Hij is niet het knapste kereltje uit de klas. Het gezag van Jezus komt ergens anders vandaan. “20 Gods genade rustte op hem.” God heeft hem

wijsheid en verstand gegeven. Of nog op een andere manier gezegd: Het komt van de Heilige Geest. Meer dan eens laat Lucas zien, dat Jezus niet zomaar optreedt. Maar dat steeds de Geest Jezus aanzet tot woorden en daden. Dat vertelt hij op allerlei plaatsen. En die Geest is Gods eigen kracht. En die werkt niet op basis van Jezus' scholing in het jodendom. Het is het gezag van God zelf. Jezus staat dus geheel vrij en onafhankelijk ten opzichte van zijn herkomst.

Er is nog een ander voorbeeld te vinden in de tekst om deze onafhankelijkheid van Jezus te onderstrepen. **Jezus is namelijk ook geen kind van zijn ouders!** Als Jezus weer gevonden is reageert Maria met: "48... 'Kind, wat heb je ons aangedaan? Je vader en ik hebben met angst in het hart naar je gezocht.' Ze zegt het met nadruk: 'Kind' en 'Je vader'. Alsof ze wil onderstrepen, dat Jezus hun eigen kind is. Overdreven gezegd: alsof het hun bezit is. Maar dan het antwoord van Jezus: hij zegt ronduit, dat hij een andere Vader heeft. En dat hij daar dan ook hoort te zijn. Jezus neemt hier afstand van zijn vader Jozef en van zijn moeder Maria. Dat is een heel pijnlijk loslaten. Jezus staat vrij ten opzichte van zijn joodse traditie en opvoeding. En vrij ten opzichte van bloedverwanten.

Wat hebben wij nu aan zo'n vrije en onafhankelijke Jezus?

Wij zouden anders nooit tot zijn volgelingen kunnen worden. Als Jezus zich vereenzelvigd had met de joodse traditie, dan hadden wij, als niet-joden, ons niet zo maar kunnen verbinden met hem. Omdat Jezus vrij staat ten opzichte van zijn afkomst kan Hij de muur naar ons toe door breken en ons bij zijn gemeente betrekken.

Het betekent ook, dat Jezus vrij staat tegenover alles wat wij op aarde belangrijk vinden. Hij staat helemaal vrij tegenover allerlei regels en afspraken die wij maken. Hij is niet aan onze ideeën gebonden. Hij zit niet vast aan onze gedachten en gevoelens. Hij laat zich niet inpakken door hoe wij vinden, dat hij moet zijn. Jezus staat volkomen vrij tegenover dat alles. Voor Hem maakt het dan ook niet uit van welke afkomst je bent. En of je nu vrouw of man dan wel kind of volwassene bent. Het is voor hem van geen belang welke huidskleur je hebt of welk inkomen er maandelijks op je bankrekening wordt bijgeschreven. Het is niet van belang welke politieke partij je stemt of in welke straat je woont. Het maakt niet uit of je gestudeerd hebt en gepromoveerd bent en misschien zelfs wel professor bent geworden. Ben je niet verder gekomen dan de lagere school? Ook dat is niet van belang. Wij kunnen Jezus niet inpalmen en zeggen dat Hij met ons verbonden is, omdat Hij aan onze beelden en normen beantwoordt. We kunnen Jezus niet voor ons karretje spannen en hem allen voor ons laten rijden.

We kunnen ook niet zomaar zeggen, dat we christen zijn. Dat we kind van God zijn. Dan zetten we automatisch een verbindingsstreepje tussen Jezus en ons. Maar het kan goed zijn, dat dan toch ons slechte ik aan het woord is. Omdat het ons wel uitkomt om Jezus met onze woorden en daden te verbinden. Omdat we hem al te makkelijk aan onze normen laten beantwoorden en hem gevangen zetten in onze hokjes. Nee, Jezus staat volkomen onafhankelijk tegenover wat wij willen en doen.

De band met Jezus kan alleen maar door de Heilige Geest gemaakt worden. Dat betekent, dat we moeten breken met onze voorstellingen en ideeën. Dat we heel kritisch zullen moeten bekijken of ze wel echt bij Jezus passen. Of niet iets wat wij christelijk noemen juist heel onchristelijk is.

We kunnen dus eigenlijk niet onszelf tot kinderen van God maken. We kunnen niet zomaar uit onszelf God aanroepen als ook onze Vader. Daarvoor hebben we de gave van de Geest nodig. Die moet ons vernieuwen en ons geschikt maken voor God. Paulus schrijft aan de christenen te Rome: "15 ... u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn, en om hem

te kunnen aanroepen met 'Abba, Vader'. Als die Geest ook ons geschonken is, dan vallen allerlei hokjes en vakjes die wij maken weg. Dan worden muren geslecht en kloven gedicht. Dan kunnen we etiketten wel wegdoen.

De Geest maakt ons tot kinderen van God. Dat betekent dat wij samen broers en zussen zijn. Maar dan niet langs de banden van het bloed. Of langs onze traditionele voorkeuren en verlangens. Maar door het waaien van de Geest. Verbondenheid, gemeenschap - het groeit door de werking van de Geest.

Het is een gemeenschap, een verbondenheid die aan ons geschonken wordt. Die niet van onze kant komt, maar van de andere kant. Die wij door het leven uit de Geest mogen zichtbaar maken. Denk daar eens aan als je mensen van een andere traditie ontmoet in de kerk, onder christenen of daarbuiten.

En met al die Geestes-kinderen; met al die kinderen van God, geleerd of eenvoudig, jong of oud, dichtbij of ver weg, blank of zwart en wat voor onderscheidingen we allemaal nog meer bedenken; met al die Geestes-kinderen kunnen we samen leven, samen leren, samen dienen, samen bouwen. Heerlijk toch!

Amen.

Meditatief moment: orgelspel

We zingen: Lied 886:2

De kinderen van de nevendienst komen terug. Met hen komen ook de gedoopten van het afgelopen jaar mee de dienst in.

GEDENKEN EN GETUIGEN VAN DE DOOP

Op deze zondag van Epifanie gedenken wij dankbaar onze eigen doop en we noemen blij de namen van degenen die in het afgelopen jaar in het midden van de gemeente het teken van de doop ontvingen.

*Je bent gedragen om verlost te worden
gekomen om te gaan
de streng die je bond
aan het lichaam van je moeder
moest verbroken worden
om je te laten leven.*

*Dit mogen wij nooit vergeten:
je bent geen bezit.
Wij hebben j ou niet
jij hebt  ns,
om je te leiden
te beschermen
te bewaren voor angst
om je te zeggen
dat we niet bang zijn
als het onweert
en met je te zingen in de nacht.*

*We zijn toeschouwers
aan de rand van je leven
we mogen je gadeslaan
terwijl je speelt
en naar je lachen
terwijl je verloren bent
in wat je ziet en doet.*

*We zien je langzaam worden wat je bent
we houden de weg open naar je geluk
en trachten te verhinderen
dat je wordt
wat je niet zijn kunt.*

*Je hebt veel te vragen.
Als je naar God vraagt
vertellen we van Jezus
als je naar de dood vraagt
vertellen we van het leven
vraag je waar je vandaan komt
dan zullen wij zeggen:
uit de wereld der liefde.*

*Je mag ons eenmaal verlaten
je bent er om dat te doen
je mag je heengaan voleindigen.
Al wat wij voor je deden is voorlopig.
Je moet ons niet worden.
Je moet jezelf worden.
Je moet worden waarheen je wijst:
je eigen wonder.*

*We hopen voor je
altijd
je verschijnt in onze gebeden.*

*We hopen dat je blij zult worden
levend in de schepping
man en vrouw
wandeland in het licht
van vergeving
en wachtend op het Rijk.*

*Je mag gaan.
Je zult het.
Het is een gebod
een belofte.
Ga heen in vrede.*

De ouderling van dienst haalt de schaal met de witte naamsteentjes. Hieronder de doopnamen met *cursief* de roepnamen.

11 februari:

Sepp Harmen Cornelis Brandt, geboren 23 december 2017

Djoaz Pieter Miltenburg, geboren 2 januari 2018

27 mei:

Rovin Noordhof, geboren 15 januari 2018

2 september:

Saar Petra Ingrid Swanink, geboren 27 april 2018

Suus Marit Hannah Bakker, geboren 16 juni 2018

Reijniera Hendrika Gerdina den Uil, 30 mei 2017 te Nieuwegein

14 oktober:

Lynne Rowena Kuijvenhoven, geboren 6 april 2018

9 december:

Sylvain Winsten Eykenloof, geboren 9 november 2013

Yaël Marieke Eykenloof, geboren 9 november 2013

Nola Maria Eykenloof, geboren 15 oktober 2017

Gemeentezang (staande): *'Een mens naar God geijkt'* van Alfred C. Bronswijk op de melodie van Lied 444

1. Lief kind, jij bent gekomen
als knop, die bloem mag zijn,
als drager van Gods dromen,
als kind van het geheim

2. Zoals de bloemen bloeien
van water en van licht,
zo mag jij voortaan groeien
vanuit zijn vergezicht.

3. Het teken van zijn zegen,
belofte van belang,
is jou hier meegegeven
het goede leven lang.

Zo mag jij zijn en worden
in alle mens'lijkheid:
een kind met God verbonden
een mens naar God geijkt.

DIENST VAN HET ANTWOORD

We gedenken Alberdina Schinkel-Knotters (staande)

...

Laten we Alberdina Schinkel-Knotters in stilte gedenken.

...

We luisteren naar de melodie van Lied 730, *'Heer herinner U de namen ...'*

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Delen van de bloemengroet

Inzameling van de gaven

Eerste collecte (zwarte zak): Stichting Bihar Calcutta IJsselstein

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 675

Uitzending

Zegen:

*'De Heer zal jullie gelukkig maken en
jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn
en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie
denken en jullie vrede geven.'*

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

Orgelspel

